

Мұғалімдердің маңыздылығы: реформалау және ұлғаюдағы мұғалім ауқымының рөлі

Профессор Колин Маклафлин

Қазан 2016 жыл

Жоспар

- Реформалауда және ұлғаюда мұғалім тұлғасы ауқымының маңызы қандай?
- Қалай?
- Мұғалімдерді қалайша маңызды етуге болады.
- Пилоттық мектептерді зерттеу барысында не үйрендім?
- Мұғалімдерді маңызды етуге көмектесудің негізгі элементтері

Жұмыста қолданылған негізгі зерттеулер – ағылшын тіліндегі зерттеулерге халықаралық шолу

П. Кордингли, С. Хиггинз, Т. Грини, Н. Баклер, Д. Коулз-Джордан, Б. Крисп, Л. Сондерс, Р. Коу (2015). Педагогикалық шеберлікті дамыту: Халықаралық шолудан алған үлгілерді тиімді кәсіби дамытуға енгізу. Мұғалімдердің дамыту қоры (Teacher Development Trust).

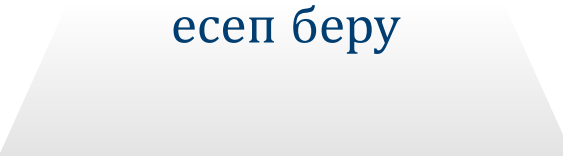
Л. Дарлинг-Хаммонд, Р. Чжун Вэй, А. Андри, Н. Ричардсон және С. Орфанос (2009) Мамандыққа кәсіби оқыту. АҚШ және шетелдердегі мұғалімдердің кәсіби шеберлігін дамытудың жай-күйі туралы есебі. Стэнфорд университетіндегі Қызметкерлерді дамытудың ұлттық кеңесі және Мектептерді қайта бейімдеу желісі

Х. Тимперли, А. Уилсон, Х. Баррар және И. Фунг (2007) Мұғалімдерді кәсіби оқыту және дамыту. Синтезді бірізді жетілдірудің шынайы дәлелі (BES). Веллингтон, Жаңа Зеландия: Білім министрлігі/ЭЫДҰ

Реформалауда және ұлғайтуда мұғалім тұлғасы ауқымының маңызы бар ма? Екі ұшбұрыштың хикаясы

Саясат

Реттеу, өкім +
есеп беру

Сыныптағы тәжірибе

Мақсат + бағдар

Қолдау +
оқыту

Мұғалімнің
сыныптағы
тәжірибесі

Дәлелдемелер тізбегінің айқындығы - Білім беру нәтижелерін жақсарту

Оқушының үлгерімі мынандай жағдайларда артады деп танылған:

- Мұғалімдердің мазмұн және педагогика бойынша жақсы дайындалған және басқа мұғалімдермен бірге оқытуды жоспарлауға және бағалауға көбірек мүмкіндіктері бар
- Мұғалімдер шынайы мәнмәтінде белсенді оқытуды қамтамасыз ететін «нағыз педагогикамен» шұғылданады
- Мектептер оқыту туралы оқушылардың жұмысы мен ақпараттануын басшылыққа алу үшін үлгерімді бағалауды қолданады

Реформалау тәсілдеріндегі негізгі ерекшеліктер

Мұғалім және оқыту

- Саясат тәжірибе алмасуды немесе дағдылардың әлсіздігін көтермелей ме, кадрлардың көп ауысуын, оқытудағы оқшаулауды және қашықтықтан бақылауды әзірлей ала ма?

Стандарттар, Білім беру бағдарламасы және Тестілеу

- Стандарттар мен білім беру бағдарламасы жоғары тәртіптегі ойлауды және үлгерімді немесе мазмұнды еске сақтауға мән бере ме?

- Тестілер оқушылардың жоғары сапалы жұмыс істеуін талап ете ме немесе көпнұсқалы сұрақтарға жауап бере ме?

- Мұғалімдер бағалауды әзірлеуге және балл қою үдерісіне тартыла ма?

Жауапкершілік және жақсарту

- Бағалау нәтижелері ең алдымен оқытуды жақсарту немесе рейтингісін көтеру үшін қолданыла ма, мұғалімдер мен мектептерді марапаттау және жазалау үшін қолданыла ма?

- Саясаттар мектептер арасында бәселестік тудыра ма немесе ынтымақтастыққа жағдай жасай ма?

Мұғалімдердің маңызы қандай?

- Сыныпта не болып жатқанын анықтаңыз
- Өсуінің және үлгерімінің артуы – әсер етуі біршамадан бастап жүруі мүмкін, бірақ та зор маңызы болуы мүмкін (жетістікке жету өзгерістері 3%-дан 18%-ға дейін өсу)
- **Барлық** мұғалімдердің кәсіби дамуындағы қозғалыстар – ауқымының ұлғаюы жүйедегі барлық мұғалімдердің дамуымен байланысты
- Оқушылардың нәтижелері мұғалімдердің тәжирибесіне байланысты
 - + ата-аналардан немесе нәсілдіктен гөрі көп ықпал етеді
- Көрсеткіштері жоғары барлық елдер мұғалімдердің кәсіби дамуына зор мән береді
- Тиімді жалпы мектеп кәсіби оқыту арқылы бірлескенде өте кедей әрі төменгі үлгерімдегі мектептермен салыстырғанда олар жоғары көрсеткіштерімен айшықталады

Мұғалімдердің қызметін қалайша маңызды етуге болады. Халықаралық тәжірибе

- Нидерланд, Сингапур және Швеция (мұғалімдер уақытының 6%) – 100 сағат кәсіби дамыту + жалпы жоспарлауға арналған /басқа мұғалімдердің бірлескен жұмыстары үшін тұрақты белгіленген уақыт.
- Сингапур зияткерлік мектептері – білім алушы ел
- Ұлттық дайындау схемалары - Ұлыбритания + Аустралия
- Ұлыбританиялық кәсіби дамыту стандарттары + кәсіби дамытудың 5 күні
- Оңтүстік Кореялық мұғалімдер – әр 3 жыл сайын 90 сағат кәсіби дамыту курстары
- Жапония – Сабақты зерттеу бағдарламасын оқу
- Жаңа кіріскен мұғалімдер қомақты тәлімгерлік пен асинхронды қолдауға ие болады.
- Мұғалімдер мектептік шешім қабылдау үдерісіне етене араласады.

Мұғалімдердің қызметін қалайша маңызды етуге болады - 2

Кәсіби оқыту жайында не білеміз – (Тимперли және т.б., 2007)

Оқушылардың нәтижелерін қолдау үшін жасалған білімді басқару үдерісі мен мұғалімнің зерттеуі

Тимперли және т.б.

Ұлыбританияның кәсіби дамыту стандарттары

Кәсіби дамыту

- оқушылардың нәтижелерін жақсартуға және бағалауға ерекше көңіл бөлуі қажет
- нақты сараптама мен дәлелге негізделуі тиіс
- ынтымақтастық және сарапшылық бағалауды қамтуы қажет
- тұрақты түрде өткізілуі қажет

Кәсіби дамыту мектептегі көшбасшылықты басты назарға алуы тиіс..

•(міне барлық стандарттар – есеп берушілік, өкім ауысуы)

30 пилоттық мектеп – кейбір қызықты деректер

- Ынталандыру + кәсіпқойлық – мұғалім және оқушының рөлі
 - Ынтымақтастықты кеңейту
 - Автономия + шектеу
 - Бірізділік + бақылау
 - Шиеленістер – есеп берушілік және эксперименттеу
- «Оқушылар жақсы оқытуға тап болмағанша, есеп берушілік құр бекершілік болып саналады»

Жағымды қарым-қатынасқа дем берушілер

- Жергілікті мекен және қауымдастықтағы ынтымақтастық – бірлескен жұмыс
- Әдістемелік және педагогикалық қамтамасыз ету
- Оқытудағы көшбасшылық
- Бағалау және оқыту мақсаттары арасындағы өзара әрекет
- Мақсаттарды терең түсіну үшін қолдау және дайындау

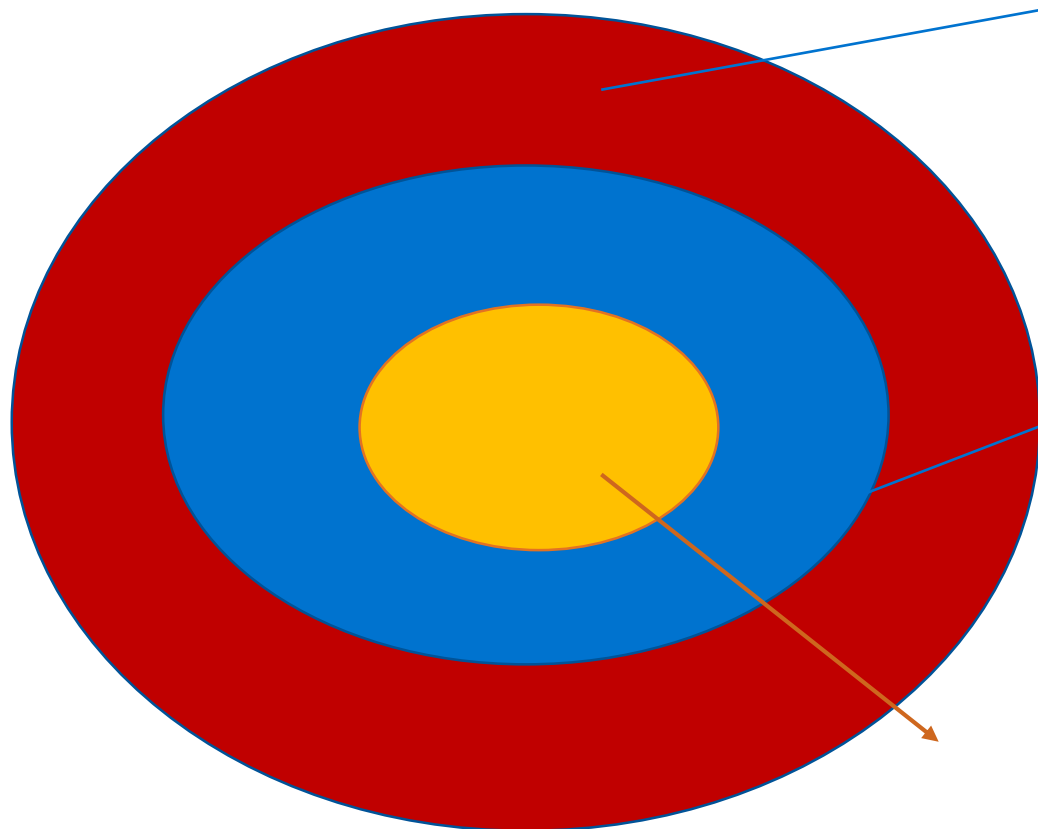
Бірізділік және бақылаудың мағыналары

- Үйлесімді және келісімді ету
- Мұғалімдерден кері байланыс алу
- Факторлар арасындағы бірізділік
- Шиеленістер
 - Есеп берушілік + эксперименттеу
 - Өзгерістің жылдамдығы және тереңдігі

... мұғалімдердің білімі мен дағдыларын жетілдіру үшін біздің жасап жатқан қадамдар оқушылардың үздік нәтижелерімен ақталатын болады.... Кәсіби оқытудың едәуір жүйелі тәсілдерін дамыту қомақты үлес қосады. Мектепті ұйымдастырудың ескірген үлгісін трансформациялау әдісі мен мұғалімдерді бөлшектеуде, оқушыларды үздік жетістікке жетелейтін қомақты жауапкершілік пен қолдау сияқты мұғалімге қажет құралдардан артық ештеңе жоқ. Бұл әрекет мектеп реформаларын әлі де он жылдай ұстап тұрады.

(Дарлинг Хаммонд 26, 2014)

Негізгі элементтер - Реформалау, мұғалімдер және масштабтардың кеңеюі

Оқыту және оқу жүйелеріндегі бірізділік және үйлесімділік – кері байланыс жүйелілігі – бағалауды зерттеу

Реформалаудың ортасындағы мұғалімді кәсіби дамыту және оқыту

Оқытудың және өзара әрекеттесудің жергілікті/аймақты құрылымдарын жасау

Дұрыс дүниені жасау маңызды

Кейбір ұстанымдарда, Қорқақтық «Бұл қауіпсіз бе?» деп сұрайды

Мақсаттылық «Бұл саналы ма» деп сұрайды?

Ал Даңғойлық келіп, «Бұл атақты ма?» деп сұрайды
Алайда, Ар-ождан «Бұл дұрыс па?» деп сұрайды

Бірақ уақыт өтісімен, қауіпсіз де емес, саналы да емес, атақты та емес, дегенмен ұстауға қажетті ұстанымға тоқтау керек болған кезде, біз оған тоқтаймыз, себебі Ар-ожданның айтуынша, ол – дұрыс.

Мартин Лютер Кинг, 1968 жыл